

פרשת חוקת

זאת התורה אדם כי ימות באוהל (יט, יד)

בגמ' (יבמות ס, ב) איתא וכן היה רשב"י אומר קברי עכו"ם אינן מטמאין באהל, שנאמר 'ואתן צאני צאן מרעיתי אדם אתם', אתם קרויין אדם ואין העובדי כוכבים קרויים אדם. וכתבו תוס' (שם ד"ה אין), שיש חילוק בין 'אדם' ל'האדם', דעכו"ם בכלל 'האדם' ואינם בכלל 'אדם', יעוי"ש.

ולכאורה דברי תוס' הם פלא, שבפשיטות נראה שתיבת 'האדם' מורה על חשיבות ומעלה, כאומר 'האדם הנבחר', שכן דרך ה"א בראש תיבה, לומר שזהו דבר ידוע, וכדומה. וא"כ האיך נקראו העכו"ם הדומים לחמור בשם האדם, וישראל אשר בהם יתפאר ה' נקראים בשם אדם, בלא תוספת ה"א הידיעה. ושמעתי ממו"ר הגרש"ז אויערבאך זללה"ה בזה, דתיבת 'אדם' אשר נתכנו בשם זה כל בני האדם, מורה על שני עניינים, עניין אחד מלשון 'אדמה לעליון' (ישעיהו יד, יד), כי בצלם אלוקים עשה את האדם. וביכולת האדם לעלות מעלות רמות להידמות לקונו וללכת בדרכיו. ועניין נוסף הוא, ששם אדם נגזר מתיבת אדמה, כי יסודו מעפר וסופו לעפר.

והנה לשון 'אדם' אשר מורה על כך שעל האדם להיות נדמה לעליון ובצלמו הוא עשוי, בזה לא שייך להוסיף ה"א הידיעה, ואין שייך לומר 'האדמה לעליון', כי על פועל לא שייך ה"א הידיעה, אלא רק על שם עצם. ורק בלשון אדם המורה על היות האדם עפר מן האדמה, שייך לומר 'האדם' כמו 'האדמה'.

ולכן, רק ישראל קרויין 'אדם' בלא ה"א, שמשמעותו הוא שנקראים כן בגלל היותם נדמים לעליון, אך אומות העולם נקראים בשם 'האדם' בתוספת ה"א, שמשמעותו כי מן האדמה הם, וניתנה להם ה"א לתוספת, ע"מ לגרוע מערכם, שעל שם 'אדמה' שייך תוספת ה"א כנ"ל, ובזה ישראל ואומות העולם שווים.

מקור: רבי אביגדור נבנצל שליט"א